

ИЛЯ ИЛФ, ЕВГЕНИЙ ПЕТРОВ

КРАЛЯТ-СЛЪНЦЕ

Превод от руски: Лиляна Минкова, Миряна Башева, 1979

chitanka.info

Всяка пролет в средите, близки до малките форми на изкуството, се обсъжда въпросът за Молокович.

— Къде се дяна Молокович?

— Наистина, имаше такъв човек и изведнъж изчезна!

— Какво може да се е случило с Молокович? Нима и него са го обработили и натикали в миша дупка? А пък беше толкова бодър, толкова жизнен.

— Може би е умрял?

— Всичко е възможно.

И средите, близки до малките форми на изкуството, клатят глави.

— А какъв халтураджия беше! Направо казано — не халтураджия, а крал-слънце, цар-занаятчия! Помните ли как пробута в птицевъдското списание „Кокоши ведомости“ стихчето за риболовния сезон, героическо стихотворение за рибата? И когато редакторът взе да се опъва и да вика, че му трябва нещо за птиците, Молокович тутакси се ориентира. „Аз, казва, го написах не за обикновена риба, а за хвърчаща. Тъй че това е по вашето ведомство.“ Изобщо грабна парите и побягна.

— Да. Невероятен човек беше.

И не може да се разбере — с порицание ли се говорят тия думи или с тайно възхищение.

Наближава лятото. Започват да забравят за Молокович. А през есента на всички вече се струва, че такъв човек никога не е имало, че всичко това са журналистически басни, весела приказка за богатира-чудо.

И изведнъж някъде към 7 ноември Молокович неочаквано възниква от небитието. И не просто възниква. Блясъкът, съпровождат появянето му, е толкова ослепителен, че средите, близки до малките форми на изкуството, само ахкат.

Името на Валериан Молокович се появява в шейсет издания едновременно. Това са и ежеседмичници, и полуседмичници, и двуседмичници, и ведомствени вестници, излизащи през ден, и празнични алманаси, и сборници за младежки песни, и бюлетини, и ръководства за масовици. И във всички тия органи Валериан Молокович с уверен глас пее възхвала на Октомври и неустрашимо се обявява на страната на световната революция.

— Да, баш тоя ще умре — шепнат работниците на малките форми. — Чакай, ако си нямаш работа. Вижте какво е написал в алманаха „Гуслар-колективизатор“. Вижте:

*Смок се вайка и проклина —
няма вече роден синор...
Сля Октомври в миг браздите —
лошо стана за змиите.*

Преди празниците безпокойство обзема всички редактори. От сутрин до вечер се проточват редакционните заседания. Крайно необходими са празнични стихове. Във всички редакции, ако ще да е редакция на списание за диспечерите или специалистите по алуминия, считат, че е немислимо да излезе изданието без стихове в такъв ден.

А стихове няма.

— А може би е възможно да се отбележи някак си в проза — казва млад, неопитен сътрудник.

Уплашено му крясват:

— Вие сте полудели! В такъв ден — и изведнъж без стихове!

— На кого да поръчаме? Безименски замина. Жаров след юбилея си нещо се възгордя, Психович отказва... Кой ще ни напише? Още повече, че ни трябва стихотворение хем юбилейно, хем засягащо проблема за увеличаването на кокошата носливост. Ех! Няма го Некрасов!...

А Молокович вече е в коридора. И в ръцете си Молокович държи стихотворение. И в стихотворението има всичко: и октомврийската годишнина, и нужния проблем, и даже извън програмата — мотиви за международната солидарност, и достоен отговор на румънските боляри, и за производителността на труда, и даже един съвсем нов въпрос — за понижаването на цените с трийсет процента. И кога е смогнал поетът — умът ти не го побира. Декретът излезе едва тая заран, а той вече го е изобразил в художествената литература.

Невероятен човек! Птицата Сирий! Гений! Крал-слънце!

Е как да не го приласкаеш?

В предпразничните дни Молокович препуска из града и връчва на редакциите своите съчинения. Преди революцията така ходеха по

къщите коминочистачите и връчваха стихотворение, написано на специално листче и украсено с емблемата на коминджийското дело: стълба, лопатка, гиричка и гъше крило.

Стиховете на коминочистачите не бяха претенциозни:

*От група коминочистачи —
честит ви празник, господа!
Желаем щастие най-паче
и вечен отдих от труда!*

Отговаряха на коминочистачите в проза — „Мерси, подобно“ — и им даваха половин рубла.

Така трябва да се подхожда и към Молокович. Когато дойде в редакцията и донесе произведението си, чийто смисъл най-общо се свежда към следното:

*От Молокович — вам, другари,
чести ви празникът прочут!
Желая октомврийска вяра
и отдих в дивния ви труд!*

— трябва да му се отговори: „Мерси, подобно.“ При това не е нужно да му се дава половин рубла. И стиховете не трябва да се печатат.

И ще загине веднъж завинаги кралят-слънце, авторът на безчислени юбилейни песнопойки — бързоногият Молокович.

Има една традиция в борбата с халтурата, делнична или празнична — да се ругаят само халтураджиите, като при това абсолютно се забравят редакторите.

Това не е справедливо.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.